

การปรับปรุงมาตรฐานการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร

ส่วนน้ำเสียเกษตรกรรม กองจัดการคุณภาพน้ำ

กรมควบคุมมลพิษ ได้ออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร (ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 มีผลบังคับใช้ 30 ธันวาคม 2548) และฉบับที่ 2 (ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2552 มีผลบังคับใช้ 16 มกราคม 2553) เนื่องจากประกาศกระทรวงดังกล่าวมีผลบังคับใช้มาเป็นเวลามากกว่า 10 ปี จึงอาจจะไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันด้านสิ่งแวดล้อม สังคม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น เพื่อให้มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากการเลี้ยงสุกรมีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงควรปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

กรมควบคุมมลพิษ ได้รวบรวมประเด็นปัญหาอุปสรรคในการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายสำรวจข้อมูล และเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากฟาร์มสุกร และยกเว้นมาตรฐานฯ ที่ได้ปรับปรุงเสนอคณะทำงานและคณะอนุกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบและผ่านการรับฟังความคิดเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอีก

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2563 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบกับการปรับปรุงมาตรฐานการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร โดยให้ กรมควบคุมมลพิษ นำ (ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร เสนอต่อรัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณาลงนาม และประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

สำหรับประเด็นการปรับปรุงมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร มีดังนี้

➤ **ปรับปรุงคำนิยาม “น้ำทิ้ง”** จาก “น้ำทิ้งหมายความว่าน้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียแล้ว จนเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้” เป็น “น้ำทิ้ง หมายความว่าน้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมหลักจากการเลี้ยงสุกรที่ผ่านการบำบัดจนเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในประกาศนี้”

➤ **ปรับปรุงค่าบีโอดี (BOD) ในฟาร์มประเภท ก** (มากกว่า 5,000 ตัว) จาก “๖๐ มิลลิกรัมต่อลิตร” เป็น “40 มิลลิกรัมต่อลิตร” ในฟาร์มประเภท ข (ตั้งแต่ 500 - 5,000 ตัว) และ ประเภท ค (ตั้งแต่ 50 - น้อยกว่า 500 ตัว) จาก “100 มิลลิกรัมต่อลิตร” เป็น “80 มิลลิกรัมต่อลิตร”

➤ **ปรับปรุงค่าซีโอดี (COD) ในฟาร์มประเภท ก** จาก “300 มิลลิกรัมต่อลิตร” เป็น “250 มิลลิกรัมต่อลิตร” ในฟาร์มประเภท ข และ ค จาก “400 มิลลิกรัมต่อลิตร” เป็น “350 มิลลิกรัมต่อลิตร”

➤ **เพิ่มค่าฟอสฟอรัสรวม (TP)** เป็น “5 มิลลิกรัมต่อลิตรในฟาร์มทุกประเภท”

➤ **ปรับปรุงวิธีการเก็บตัวอย่าง** จาก “เก็บแบบจ้วง (Grab Sampling) จากจุดที่สถานีที่เลี้ยงสุกร ระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม ในกรณีสถานีที่เลี้ยงสุกรมีการระบายน้ำทิ้งหลายจุดให้เก็บทุกจุดที่มีการระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม” เป็น “เก็บแบบจ้วง (Grab Sampling) จากจุดที่สถานีที่เลี้ยงสุกร ระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม หรือจุดเก็บอื่นที่สามารถใช้เป็นตัวแทนของน้ำทิ้งจากสถานีที่เลี้ยงสุกร ในกรณีสถานีที่เลี้ยงสุกรมีการระบายน้ำทิ้งหลายจุด ให้เก็บทุกจุดที่มีการระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม” เพื่อให้เก็บตัวอย่างน้ำในจุดที่ใกล้เคียงหรือเป็นตัวแทนที่เหมาะสมได้

➤ **ปรับปรุงวิธีการตรวจสอบ** ค่าความเป็นกรดและด่าง จาก “ใช้เครื่องวัดความเป็นกรดและด่างของน้ำ (pH Meter) แบบ Electrometric Titrator ที่มีความละเอียดไม่ต่ำกว่า 0.1 หน่วย” เป็น “ใช้เครื่องวัดความเป็นกรดและด่างของน้ำ (pH Meter) ที่มีความละเอียดไม่ต่ำกว่า 0.1 หน่วย”

➤ **เพิ่มวิธีการตรวจสอบ** ค่าฟอสฟอรัสรวม จาก “เดิมไม่มี” เป็น “ใช้วิธีแอสคอร์บิกแอซิด (Ascorbic Acid) หรือวิธีวานาโดมอลิบโดฟอสฟอริกแอซิด (Vanadomolyb-dophosphoric Acid) หรือวิธีสแตนนัสคลอไรด์ (Stannous Chloride)” เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับมาตรฐานอื่น

➤ **ระยะเวลาบังคับใช้** โดยเพิ่มการกำหนดระยะเวลาบังคับใช้ 1 ปี หลังจากประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการได้เตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตามกฎหมาย

สำหรับการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2564 หลังจากมีการประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว กองจัดการคุณภาพน้ำ จะมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์และชี้แจงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการมีความรู้และความเข้าใจเพื่อให้มีการเตรียมพร้อมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดต่อไป